

ICF osaksi asiakkaan ja sote-henkilöstön arkea Etelä-Karjalan hyvinvointialueella

Pirkko Kari

ICF-koordinaattori (Tulevaisuuden sote-keskus –hanke)

ICF-kouluttaja

21.9.2023

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

ICF:n historiaa Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoiminnassa (Eksote)

- **Kuntoutuksen ICF työryhmä v. 2014:** suunnitelma jalkautuksesta
  - Kahden tunnin info kuntoutuksen koko henkilöstölle kevät 2016
  - ICF-työpajat (=koulutus palaute) tiimeittäin koko henkilöstölle syysk. v. 2016 - 2017
  - Kaksipäiväiset ICF-koulutukset: mm. neurologinen tiimi v. 2015, palvelupäälliköt, palvelupäällikkö, tiimiesimiehet ja kirjaamisvastaavat v. 2017, hoitohenkilöstö ja terapeutit v.2018 -2019
  - Potilasprosessitaulujen päivittäminen ICF:n mukaiseksi v. 2020
  - ICF-pohjaisia sovelluksia osastoille vuodesta 2014 alkaen (esim. monialaiset tulohaastattelut ja loppuarviot, kotiutumisen kriteerit
- ICF-pohjaisen kirjaamissovelluksen (=toimintakykymobiili) kehittäminen ja käyttöönotto kotikuntoutuksessa ja PTA:ssa vuodesta 2017

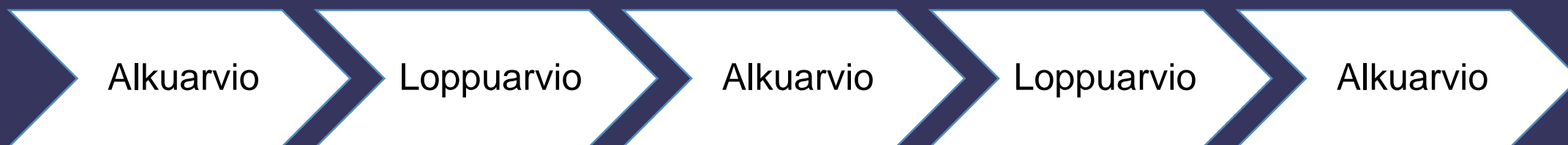
ICF- tavoitteet Etelä-Karjalan hyvinvointialueella (EKHVA)

Tulevaisuuden Sosiaali- ja terveystieteiden hanke Etelä-Karjalassa 2020 →

- Toimintakyvyn arviointiosaamisen laajentaminen ja syventäminen = ICF-mallin systemaattinen käyttöön otto koko EKHVA:n alueella
- Toimintakyky käsitetään yhteisellä tavalla toimijasta ja toimintayksiköstä riippumatta huomioiden kaikki toimintakyvyn ulottuvuudet (ICF)
- Yhteisellä toimintakyky ymmärryksellä lisätään moniammatillisen tiimi-toimintamallin sujuvuutta
- Fokusoidaan sote-keskuksen toimijoita yhteiseen toimintakulttuuriin luomalla laajasti yhteistä osaamista koulutusten, työpajojen ja sparraamisen kautta

Moniongelmaisesta asiakkaasta tehdään usein toistuvia toimintakykyarvioita

- Siitä huolimatta asiakkaan omasta arjesta käsin lähtevää, yksilöllistä toimintakykytietoa on usein vaikea löytää potilastietojärjestelmästä.
- Samoilla termeillä voidaan kuvata erilaista toimintakykyä ja toisaalta erilaisilla termeillä samanlaista toimintakykyä.

Toimintakyky

"Tavoitteena toimintakyvyn ylläpysyminen"

"Toimintakyky pysynyt ennallaan"

"Toimintakyvyn osalta tapahtunut heikkenemistä"

"Yleinen toimintakyky on edelleen hyvä"

ICF osaamisen vahvistuminen (1/3)

- Kotiutusyksikkö Lehmuskoti
- Lasten ja nuorten kehityksellinen yksikkö
- Lasten neurologinen yksikkö
- Pyskososiaalisen kuntoutuksen asumisyksiköt, kuntoutuskoordinaattorit ja sosiaaliohjaajat
- Kotihoito, osa yksiköistä
- Vammaispalvelut
- Muistipoliklinikka: muistihoitajat ja muistikoordinaattorit
- Perustason sote-keskusten monialaiset tiimit

ICF osaamisen vahvistuminen (2 / 3)

- Kuntoutusyksikön erityistyöntekijät (kuntoutusohjaajat, avh-koordinaattorit)
- Terapiapalvelut (avopuoli, osastot, kotikuntoutus)
- Kuntoutuskeskuksen eri osastot
  - Akuuttigeriatrinen osasto
  - Geriatrinen osasto
  - Vaativan kuntoutuksen osasto
  - Taipalsaaren osasto
  - Parikkalan osastot
  - Honkajarjun sairaalan osastot

ICF osaamisen vahvistuminen (3 / 3)

SYKSY 2023

- Kotihoidon yksiköitä
- Asiakasohjaustiimit: Akuutti kotiutus ja keskitetty kotiutus, Ensineuvo
- Neuropsykologinen osaamiskeskus
- Terveyssoseaalityöntekijät
- Mielenterveys- ja päihdepalveluiden sosiaaliohjaajat
- Nuorten kuntoutumisyksikkö Katajapuu
- Lääkäreitä Sote-keskuksista
- Hyvinvointivalmentajat ja omaishoitajien terveystarkastuksia tekevä sh
- Palvelumuotoilijat
- Ekhva:n omavalvonnan asiantuntijatiimi
- + työpajat ja sparraus jatkuvat aiemmin aloittaneissa yksiköissä

Esimerkki ICF osaamisen vahvistumisesta

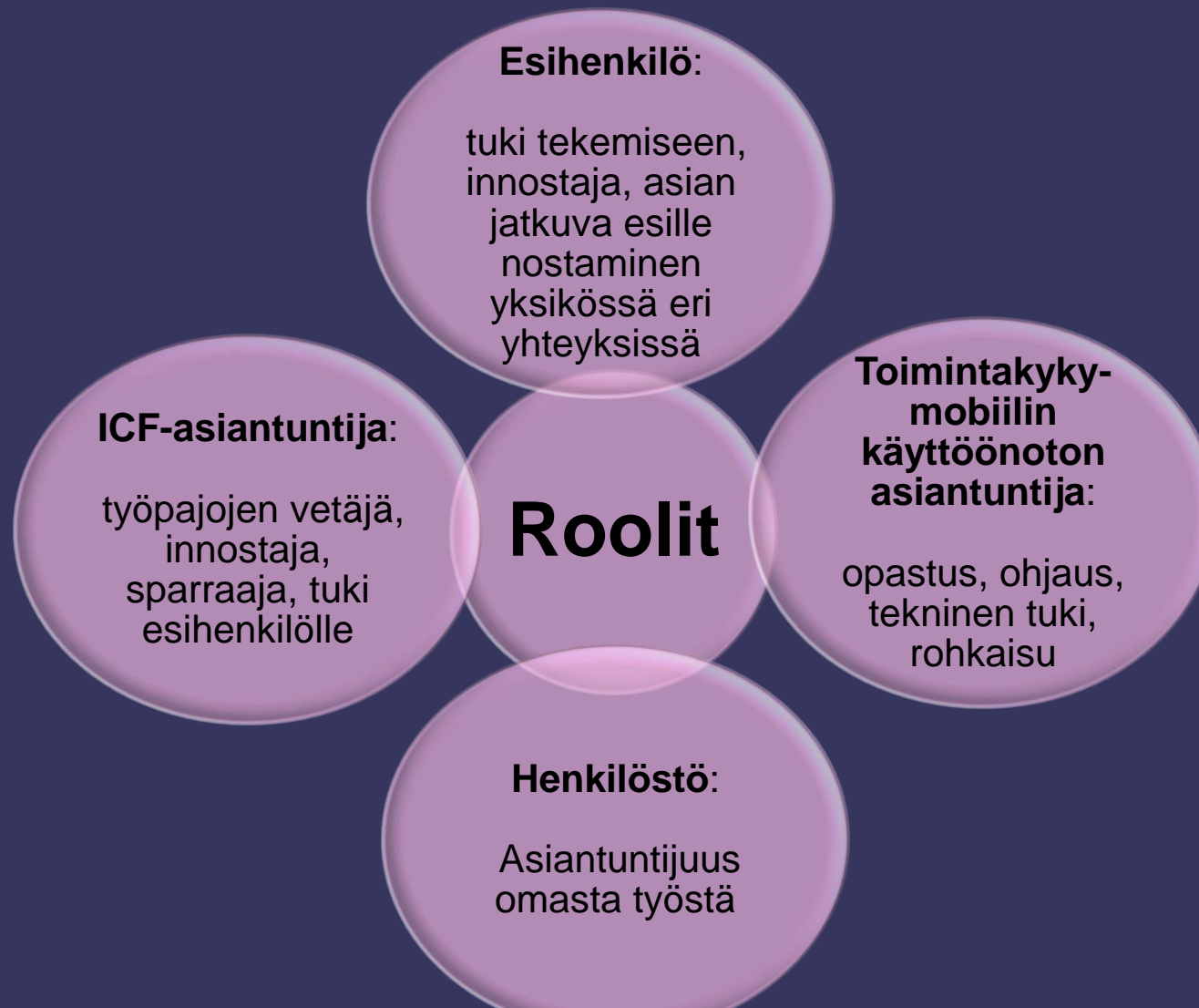
- kotiutusyksikkö Lehmuskoti 1/2

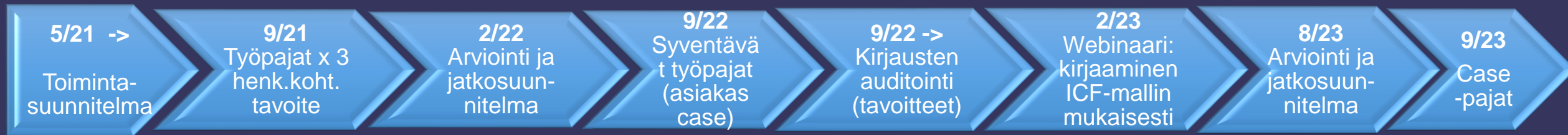
- Kaksipäiväiset ICF-koulutukset →
- Toimintakykymobiilin pilotointi 1/22, käyttöönoton laajeneminen v.2022 , sparraus v 2023 →
- ICF esillä työpaikkakokouksissa, onnistumiskeskusteluissa, arjen case tapauksissa →
- Jatkuva keskustelu, arviointi, suunnitelma seuraavasta stepistä esihenkilön ja ICF-asiantuntijan kesken →

Esimerkki ICF osaamisen vahvistumisesta

- kotiutusyksikkö Lehmuskoti (2/2)

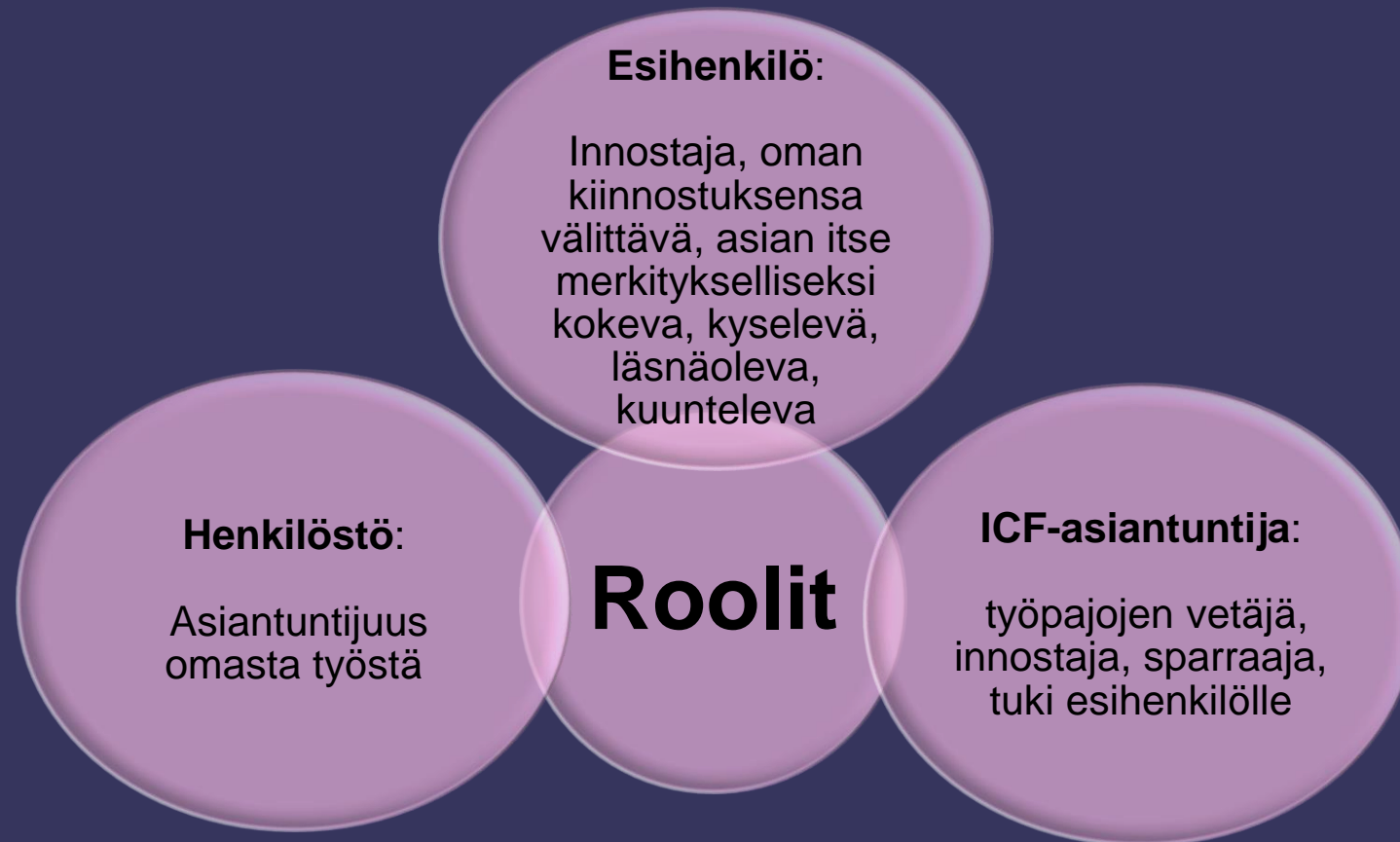
Esimerkki ICF-osaamisen vahvistumisesta - fysio- ja toimintaterapiapalvelut (1/2)

- Kaksipäiväiset ICF-koulutukset, joilta se puuttuu →
- ICF esillä työpaikkakokouksissa, onnistumiskeskusteluissa, arjen case tapauksissa →
- ICF-pohjainen kuntoutuspalvelujen linjaukset v. 2020

Esimerkki ICF-osaamisen vahvistumisesta

- fysio- ja toimintaterapiapalvelut (2/2)

ICF-osaamisen tuen malli yksiköihin EKHVA

1.
Infot +
markkinointi

ICF-asiantuntija

2.
Kaksipäiväinen
ICF-
koulutus

- Osaamisen
kehittämisen
käynnistykseksi

ICF-asiantuntija
+ yhteistyö-
kumppani

3.
Työpajat ja
ICF-
asiantuntijan
sparraukset
tiimeissä/
ryhmissä

ICF-asiantuntija

4.
Toimintakyky-
mobiili

Käyttöönoton
suunnittelu ja
sisältöjen
rakentaminen

Toimintakyky-
mobiilin
käyttöönoton
asiantuntija +
ICF-asiantuntija

5.
Toimintakyky-
mobiili

Käyttökoke-
mukset ja
kirjaaminen

Toimintakyky-
mobiilin
käyttöönoton
asiantuntija

Asiakkaan mukana kulkeva toimintakykytieto yhteiseksi ja ketterästi käyttöön (1/2)

TOIMINTAKYKYTIETOPROFIILI

KEHON TOIMINNOT

Selite

- 0 Ei ongelmaa
  - 1 Lievä ongelma
  - 2 Kohtalainen ongelma
  - 3 Vaikea ongelma
  - 4 Ehdoton ongelma
  - # Arvioijan syöttämä lisakommentti näkyy pysäyttämällä hiiren kohdistin merkin päälle.
- Päiväystä napsauttamalla evautuvat kyseisen arvioinnin yksityiskohtaiset tiedot.

Mielentoiminnot

Aistitoiminnot

SUORITUKSET JA OSALLISTUMINEN

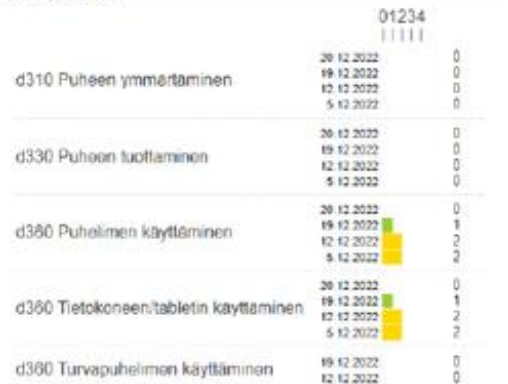
Selite

- 0 Itsenäinen
  - 1 Ohjattuna
  - 2 Osin avustettuna
  - 3 Enimmäkseen avustettuna
  - 4 Täysin avustettuna
  - # Arvioijan syöttämä lisakommentti näkyy pysäyttämällä hiiren kohdistin merkin päälle.
- Päiväystä napsauttamalla evautuvat kyseisen arvioinnin yksityiskohtaiset tiedot.

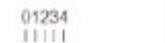
Yleisluonteiset tehtävät ja vaatteet

Kommunikointi

Liikkuminen

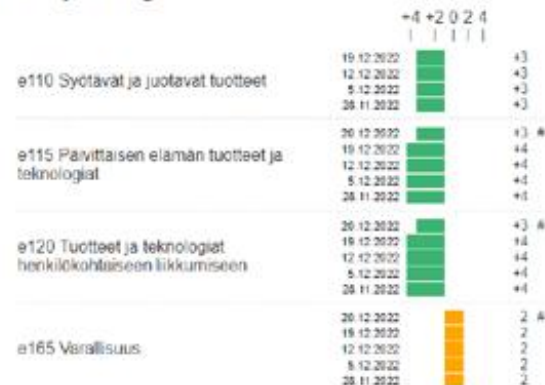
YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Selite

- +4 Ehdottomasti edistävää tekijää
- +3 Merkittävästi edistävää tekijää
- +2 Kohtalaisesti edistävää tekijää
- +1 Lievästi edistävää tekijää
- 0 Ei edistävää eikä rajoittavaa tekijää
- 1 Lievästi rajoittava tekijä
- 2 Kohtalaisesti rajoittava tekijä
- 3 Merkittävästi rajoittava tekijä
- 4 Ehdottomasti rajoittava tekijä
- # Arvioijan syöttämä lisakommentti näkyy pysäyttämällä hiiren kohdistin merkin päälle.

Päiväystä napsauttamalla evautuvat kyseisen arvioinnin yksityiskohtaiset tiedot.

Tuotteet ja teknologiat

Tuki ja keskinäiset suhteet

Asiakkaan mukana kulkeva toimintakykytieto yhteiseksi ja ketterästi käyttöön (2/2)

TOIMINTAKYKYTIETOPROFIILI (mittarit)

Selite

Arvo 50 kuvastaa väestön keskimääräistä terveyttä. (Jakauman keskihajonta on 10.)

- Pienemmät arvot kuvaavat parempaa toimintakykyä
- alle 55 Normaalin rajoissa
- 55-60 Lievä ongelma
- 60-70 Kohtalainen ongelma
- yli 70 Vakava ongelma
- Suuremmat arvot kuvaavat parempaa toimintakykyä
- yli 45 Normaalin rajoissa
- 40-45 Lievä ongelma
- 30-40 Kohtalainen ongelma
- alle 30 Vakava ongelma

Päiväystä napsauttamalla avautuvat kyseisen arvioinnin yksityiskohtaiset tiedot.

PROMIS-29+2 - Itsearviointi

Selite

Arvo 50 kuvastaa väestön keskimääräistä terveyttä. Sitä pienemmät arvot kuvaavat alemmaa ja suuremmat arvot keskimääräistä parempaa terveyttä. (Jakauman keskihajonta on 10.)

Päiväystä napsauttamalla avautuvat kyseisen arvioinnin yksityiskohtaiset tiedot.

PROMIS-10 - Yleinen terveys, itsearviointi

Selite

0-6 Pisteet eivät anna aiheita epäillä depresiota
7-15 Pisteet antavat aiheita depression epäilyyn

Päiväystä napsauttamalla avautuvat kyseisen arvioinnin yksityiskohtaiset tiedot.

GDS-15 - Myöhäsiän masennusseula

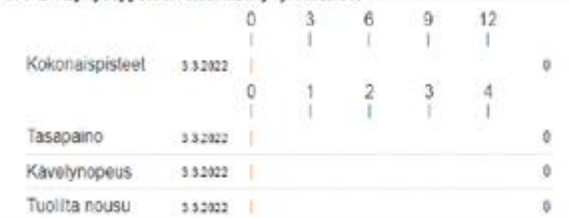

Selite

Yksittäisen testiosion maksimipistemäärä 4 kuvaa parasta testillä mitattavissa olevaa toimintakykyä. Kolmen testiosion yhteispistemäärän maksimiarvo on 12.

Päiväystä napsauttamalla avautuvat kyseisen arvioinnin yksityiskohtaiset tiedot.

SPPB - Lyhyt fyysisen suorituskyvyn testistö

Mitä ICF:n onnistunut implementointi vaatii?

- Organisaation tahtotilan, ICF sidotaan kiinteästi organisaation strategiaan ja tavoitteisiin
- Yhteinen visio: MIKSI tehdään? → **MITÄ** tehdään? → **MITEN** tehdään? Kaikkien tiedossa.
- Läpi organisaation menevää sitoutumista ja suunnitelmallisuutta: Ylin johto, palvelupäälliköt, lähiesimiehet, muu henkilöstö
- Resurssoinnin mahdollistamisen jalkautustyöhön
- Pedagogisen, osallistujien arjen työn tarpeista lähtevän, osallistavan otteen kaksipäiväisiin ICF-koulutuksiin
- Syvällisen ICF-osaamisen sekä pedagogista osaamista työpajatyöskentelyn vetäjältä , henkilöstön mentorointia ja sparrausta, ICF-asiantuntijan tukea esihenkilöille
- Säännöllisen arvioinnin työyksiköittäin missä mennään
- Lähiesihenkilöiden aktiivisen tuen ja tiiviin osallistumisen kehittämiseen
- ICF-keskustelun aktiivista ylläpitämistä yksikön arjessa esim. palavereissa
- Innostusta ja innostamista

Tätä ICF tarkoittaa meille arjen työssä

Asiakkaan ääni kuuluviin, itselle merkitykselliset asiat ja arjen tavoitteet

Asiakkaan osallisuuden ja osallistumisen lisääminen

Moni-ammattillisuuden vahvistaja

Asiakkaan toimintakykyprofiili kaikkien toimijoiden käytössä

=
Vaikuttavuus

Asiakkaan mukana kulkeva yhdenmukainen toimintakykytieto

Asiakkaan vahvuudet ja voimavarat keskiöön

Sanoitettu ja pilkottu toimintakykytieto

Interventiot kohdalleen oikea-aikaisesti - keskitytään olennaiseen (juurisyy)

Asiakkaan prosessi

Asiakkaan tiimi!

Kiitos!

pirkko.kari@ekhva.fi

<https://blogit.lab.fi/labfocus/icf-malli-osaksi-asiakkaan-ja-sote-henkiloston-arkea/>